

Priporočila občinam za izvajanje ukrepov na področju hoje v okviru ETM 2019

28. 3. 2019

1. Vodeni strokovni sprehodi

Vodeni sprehodi so aktivnost, ki pomaga prebivalcem bolje spoznati okolje, v katerem živijo, načrtovalcem pa spoznati stanje na terenu, delovanje prostora in pomanjkljivosti, ki bi jih bilo smiselno popraviti.

Koristno je, da se v sodelovanju s predstavniki prebivalcev pripravi predvidena trasa sprehoda. Na samem dogodku se skuša zagotoviti prisotnost predstavnikov treh skupin deležnikov:

1. odločevalcev, na primer župan, direktor občinske uprave, občinski svetnik,
2. načrtovalcev, na primer vodja službe za promet, prostor, okolje ali zaposlenih na teh oddelkih,
3. uporabnikov, še posebej tistih s specifičnimi potrebami, kot so starši z otroci v vozičku, otroci, invalidi, starejši, itd.

Na sprehod naj se povabi tudi druge zainteresirane prebivalce preko ustaljenih kanalov, kot je spletna stran občine, lokalni radijski ali tv kanal, pa tudi s plakati v lokalni skupnosti.

Ob pričetku sprehoda naj organizator predstavi navodila za opazovanje: zanimivosti ob poti, nevarne in neprijetne ureditve, druga opažanja. Udeležence naj opozori tudi, da razmišljajo o tem, kako obiskani prostori delujejo ponoči ali ob mraku, v slabem vremenu, ob poletni vročini, ali omogočajo ustavljanje in počitek itd. Udeležence naj povabi tudi h komentiranju in predstavitvi posameznih točk ob poti.

Po sprehodu lahko udeleženci izpolnijo kratek vprašalnik z vtisi. Organizator naj pripravi zapis ključnih tem pogovorov, ugotovitev in predlogov za nadaljnjo obravnavo.

Obstaja več uveljavljenih pristopov k vodenim sprehodom (na primer [Jane's Walk](#), [AARP Walk Audit](#), [Active Access Walking Audit](#)), ki lahko služijo kot koristen vir pri organizaciji dogodka.

2. Promocija investicij v izboljšanje pogojev za hojo

Evropski teden mobilnosti je zaradi povečane medijske pozornosti odlična priložnost za promocijo izvedenih ali načrtovanih investicij občine v izboljšanje pogojev za hojo. Promocija se lahko izvaja v okviru lokalnih medijev in družbenih omrežij. V kolikor je še mogoče vplivati na posamezne elemente projekta, se lahko v okviru ETM izvaja zbiranje komentarjev, pripomb in predlogov.

V kolikor gre za investicije, ki so bile izvedene v tekočem koledarskem letu ali predane v uporabo pred kratkim, se lahko povabi prebivalce k uporabi ali celo organizira dogodke v okviru novih površin ali njihovi neposredni bližini. Dogodki so lahko namenjeni splošni javnosti, ali pa so prilagojeni specifičnim skupinam uporabnikov, kot so osnovnošolski otroci, starejši prebivalci, turistični delavci ipd.

Za načrtovane aktivnosti se lahko za komunikacijo z bodočimi uporabniki uporabi fotomontaže za prikaz prenovljenega stanja.

3. Peš v šolo

Različne aktivnosti za spodbujanje hoje v šolo potekajo že več let v številnih slovenskih šolah. Vsaka šola naj bi danes že imela načrt varnih poti, čedalje več pa se jih vključuje tudi v aktivno promocijo in podporo šolarjem preko akcij kot sta Prometna kača in Peš bus. V letu 2019 je MZI pričelo s projektom Trajnostna mobilnost v vrtcih in osnovnih šolah preko katerega se bo spodbujalo izvedbo različnih aktivnosti s področja trajnostne mobilnosti, ki spodbujajo hojo, kolesarjenje in druge trajnostne prihode v šolo.

Vseeno ostaja hoja v šolo področje, kjer nas čaka še veliko dela. Zato je ETM odlična priložnost za te aktivnosti.

Šole lahko preverijo, ali je njihov načrt varnih poti v šolo še aktualen. V kolikor so v zadnjih letih bili izgrajeni dodatni pločniki, prehodi za pešce pa tudi druga prometna infrastruktura, je potrebna osvežitev načrta. K njej so lahko povabljeni tudi učenci. Svojo pot v šolo lahko predstavijo z opisom ali fotografijami. Rezultat te aktivnosti so lahko predlogi za nadaljnje izboljšave (ki se posredujejo na občino) ali sprememba obstoječega načrta varnih poti.

K načrtu varnih poti se lahko doda tudi poglavje o vozačih. Kljub temu, da so ti učenci pripeljeni z avtobusom, morajo do postajališča, kjer jih ta pobere, od svojega doma priti peš in varno. Te poti navadno niso vključene v načrt varnih poti v šolo, so pa za varnost in samostojnost učencev pomembne.

Spodbudite vrtce in osnovne šole v vaši občini, da se vključijo v projekt MZI, v okviru katerega bodo že letos jeseni v času ETM prvič izvajali aktivnosti hoje v šolo. Pri tem lahko pridobijo uporabne informacije in izkušnje od drugih šol, ki organizirano hojo v šolo za učence že izvajajo.

Teden mobilnosti je odlična priložnost tudi za organizacijo srečanj s starši, zbiranje njihovih pomislekov in skrbi in predstavitev argumentov za spodbujanje hoje v šolo.

4. Izvedba ankete »Pogoji za hojo v občini«

Anketa o pogojih za hojo v občini je enostavno orodje za ugotavljanje zadovoljstva uporabnikov s trenutnimi razmerami na področju hoje v občini. Temelji na kratkem vprašalniku, katerega izpolnjevanje traja 2-3 minute.

Metoda je bila razvita na podlagi vprašalnika, ki je nastal v okviru EU projekta Trendy travel za področje kolesarjenja (<http://www.trendy-travel.eu/index.phtml?id=2011>) in je bila prilagojena za hojo. Vključuje vprašanja o pogojih za hojo na štirih področjih: splošno vzdušje, infrastruktura, konflikti z ostalimi udeleženci, odnos politikov, uprave in medijev. Področja se ocenjuje z nizom parov trditev in šeststopenjske lestvice. Ocene od 1 do 3 kažejo bolj pozitiven odnos do razmer, 4 do 6 pa bolj negativen. Anketa je v prilogi spodaj.

Anketiranje se lahko izvaja v okviru stojnice ali pa anketarji prosijo za sodelovanje pešce, ki čakajo na semaforju, prehodu za pešce ali ob vstopu v peš območje naselja. Anketiramo v mesecih, ki so primerni za hojo in upoštevamo tudi primerno vreme. Za primerne rezultate moramo v manjših naseljih pridobiti odgovore vsaj 50, v večjih naseljih 100, v mestih pa 200 udeležencev. Pri udeleženi skušamo zagotoviti uravnoteženost med moškimi in ženskami, kakor tudi primerno starostno razporejenost (na obrazcu lahko dodamo kategorije spol in okvirna starostna skupina, recimo mladi, delovno aktivni, upokojenci).

Rezultate po anketiranju združimo in izračunamo povprečno oceno na posameznem vprašanju. Tako lahko jasno opredelimo področja, ki jih uporabniki ocenjujejo kot problematična. Anketiranje lahko

ponovimo v več zaporednih letih. Pri tem pazimo, da izvajamo anketiranje v podobnem letnem času. S primerjavo podatkov med leti lahko ugotovimo, kako uporabniki ocenjujejo spremembe na področju hoje po posameznih področjih.

5. Promocija ali pridobitev certifikata Pešcem prijazna ustanova

Certifikat je bil razvit z namenom spodbujanja zagotavljanja dobrih pogojev za hojo. Veliko vlogo pri zagotavljanju dobrih pogojev ima seveda lokalna občinska uprava, ki zagotavlja prometno infrastrukturo. Vseeno pa obstaja vrsta aktivnosti in pogojev, na katere lahko vpliva tudi delodajalec.

Postopek pridobitve se prične z izvedbo samoocene. V kolikor ustanova ugotovi, da pogojev še ne izpolnjuje, ji obrazec ponuja bogat nabor idej za dodatne aktivnosti in izboljšave. V primeru, da pogoje izpolnjuje, pa lahko zaprosi za izdajo certifikata in opravi potrditev ocene s strani zunanjega ocenjevalca. Več podrobnosti o postopkih pridobitve je na voljo na spletni strani SPTM.

V okviru ETM lahko občina prične z aktivnostmi za pridobitev certifikata zase, ali pa spodbuja druge ključne ustanove, da pristopijo k samooceni. V kolikor več ustanov ugotovi, da pogojev za pridobitev certifikata ne izpolnjuje, jim lahko občina pomaga pri pripravi nabora manjkajočih elementov in njihovem skupnem izvajanju v prihodnje.

Pogoji za hojo v občini

Pred vami je kratka anketa o pogojih za hojo. Rezultate ankete bodo uporabljeni za izboljšanje razmer za hojo kot način za opravljanje vsakodnevnih poti. Vaše mnenje je zelo pomembno in lahko prispeva k še boljšim pogojem za hojo. Anketa je anonimna, vsi podatki bodo uporabljeni izključno za namene raziskave.

1. Ocenite s katero trditvijo glede hoje v občini se bolj strinjate.

1.1 Hoja je sproščena.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Hoja je stresna.
1.2 Hoja je varna.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Hoja ni varna.
1.3 Hoja je za kratke poti bolj priročna kot vožnja z avtomobilom.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Hoja je za kratke poti manj priročna kot vožnja z avtomobilom.

2. Ocenite s katero trditvijo glede infrastrukture za hojo v občini se bolj strinjate.

2.1 Pločnikov in poti je dovolj.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Pločnikov in poti je premalo.
2.2 Pločniki in poti so dovolj široki, udobni in v dobrem stanju.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Pločniki in poti so ozke, neudobne in neprimerne.
2.3 Povezave za pešce so neprekinjene in direktne.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Povezave za pešce pogosto izginejo, zato pot ni najkrajša.
2.4 Na pločnikih ni ovir (parkiranih avtomobilov, smetnjakov itd.).	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Pločniki so pogosto blokirani (s parkiranimi avtomobili, smetnjaki itd.).
2.5 Pločniki so pozimi očiščeni in posipani.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 Ne hodim pozimi/ne vem	Pločniki pozimi niso očiščeni in posipani.

3. Ocenite s katero trditvijo glede pogojev za hojo v občini se bolj strinjate.

3.1 Avtomobilisti vozijo s hitrostmi, ki ne ogrožajo pešcev.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Avtomobilisti vozijo s hitrostmi, ki pešce ogrožajo.
3.2 Konflikti med pešci in vozniki so redki.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Konflikti med pešci in vozniki so pogosti.
3.3 Konflikti med pešci in kolesarji so redki.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Konflikti med pešci in kolesarji so pogosti.

4. Ocenite s katero trditvijo glede odnosa do pešcev v občini se bolj strinjate.

4.1 Ukrepi lokalnih politikov in načrtovalcev v mestu zagotavljajo, da je hoja na kratke razdalje bolj enostavna kot vožnja z avtomobilom.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 ne vem	Ukrepi politikov in načrtovalcev v mestu zagotavljajo, da je prevoz z avtomobilom bolj enostaven kot hoja.
4.2 Občinska uprava ima pozitiven odnos do hoje.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 ne vem	Občinska uprava ima negativen odnos do hoje.
4.3 Mediji poročajo o pešcih pozitivno.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 ne vem	Mediji poročajo o pešcih negativno.
4.4 Ostali udeleženci v prometu so do pešcev strpni.	1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6	Ostali udeleženci v prometu so do pešcev nestrpni.

Če imate kakršne koli predloge, komentarje ali ideje za izboljšanje pogojev za hojo v občini bi nas veselilo, če jih lahko zapišete:

Anketa je končana. Hvala za vaš dragoceni čas!